

Referansegruppemøte Samlinger

Tid: Torsdag 8. november 2001

Sted: Lillehammer Hotell

Møteleder: Gøril Hesstvedt

6:01 Godkjenning av dagsorden

7:01 Godkjenning av referat fra høstmøte 2000 ([Referat](#))

8:01 Orientering om referatet fra 'Møte om samlingsmodulen', vårmøtet 2001 ([Referat](#))

9:01 Sak fra forrige møte (vårmøtet): 4:01 Lydbøker og blindeskriftbøker

Fra referatet: "BIBSYS har fått henvendelse fra NBR ang. import av lydbøker og blindeskriftbøker i digital form. Postene som eventuelt skal tas inn holder ikke samme kvalitetsnivå som vanlige BIBSYS-poster. De må oppgraderes for å få ønsket standard i basen. Samlingssjefen vil arbeide videre med saken, og legge den frem for referansegruppen dersom det er aktuelt med import. Spørsmålet om vi skal innføre kode på blindeskrift, punktskrift, utsettes til høstmøtet."

10:01 Sak fra forrige møte (vårmøtet): 5:01 E-bøker

A) Systemkravnote for E-bøker. ([Vedlegg](#))

B) Koding av e-bøker

Ingrid Vaalund (NBO) og Frank Berg Haugen (NBR) har sendt inn forslag til definisjon av begrepet *e-bok* og retningslinjer for bruken av den nye koden for e-bøker. ([Vedlegg](#))

11:01 Koding av 'Siste årg. beholdes'.

Saksfremlegget fra Ella Leth-Olsen (BIBSYS) foreslår koding av tidsskrifter som skal kasseres etter en viss tid ([Vedlegg](#))

12:01 Forkorta tittel på tidsskrift

Forslag om å gi adgang til å registrere forkortet tittel på tidsskrifter. Saksapapir fra Oddvin Heggstad (UBiT). ([Vedlegg](#))

13:01 Koder for fysisk form (008 \$a), spesielt koding av DVD

Hvilken kode skal brukes for DVD? Er det behov for flere koder i 008 \$a? Saksapapir fra BIBSYS ([Vedlegg](#))

14:01 Arbeidet i BIBSYS referansegruppe for samlinger.

Gøril Hesstvedt (UBTØ) har laget et saksfremlegg for en diskusjon om en mer effektiv arbeidsform i referansegruppen. ([Vedlegg](#))

- 15:01 Tolkning av Katalogiseringsregler og BIBSYS-praksis for 1.1F12, 1.1E4 og 21.13**
Katalogisatorer i BIBSYS bruker regelverket ulikt, og det er ønskelig å få en regeltolkning slik at vi kan få ensartet praksis i bibliotekbasen. Tre saker innsendt av den lokale samlingsgruppen ved UBO:
- Tolkning/presisering av 1.1F12 (angivelser av ansvarshavende) og 1.1E4 (annen tittelinformasjon). Dette er presentert som pkt. 1 og 2 i saksfremlegget, men foreslås behandlet under ett.
 - 21.13 (tekster utgitt med kommentar). Pkt. 3 i saksfremlegget. ([Vedlegg](#))
- 16:01 Behandling av elektronisk materiale.**
Trenger vi bedre hjelpemidler for å håndtere de elektroniske dokumentene? Gøril Hesstvedt (UBTØ) har laget sakspapir. ([Vedlegg](#))
- Det er laget en skisse til en slik håndbok, som kan brukes som diskusjonsgrunnlag. ([Vedlegg](#))
- 17:01 Muntlig orienteringssak: LC tar i bruk ny versjon av kapittel 9 (Computer files) i AACR II.**
- 18:01 Registrering og gjenfinning av elektroniske dokumenter**
Sakspapiret fra Marit Almo (UBO) ber gruppen drøfte diverse punkter, blant annet om forholdet mellom bibliotekbasen, emneportalen og bibliotekenes websider. Saken er også sendt til referansegruppen for Søk. ([Vedlegg](#))
- 19:01 Opprydding i standardtitlene for musikk**
Henvendelse fra Norsk musikkbibliotekforening med sakspapir fra BIBSYS. ([Vedlegg](#))
- 20:01 Mulige endringer i forbindelse med at Norper tar i bruk BIBSYS**
Sakspapir fra BIBSYS ([Vedlegg A](#))
Brev fra NBO om nasjonalbibliografien for periodika og BIBSYS (til orientering). ([Vedlegg B](#))
- 21:01 Norske elektroniske gratis-tidsskrifter**
Forslag om at disse bør katalogiseres i BIBSYS av Nasjonalbiblioteket. Sakspapir fra Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste ([Vedlegg](#))
- 22:01 MARC-felt 599 (intern note)**
Ønske om at flere noter enn de som er beskrevet i BIBSYS-MARC legges inn i dette feltet. Sakspapir fra Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste. ([Vedlegg](#))
- 23:01 Ønske om å gjøre status 'kass' og 'tapt' tidsbegrenset**
Sakspapir fra Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste. ([Vedlegg](#))
- 24:01 Bruken av MARC-felt 130**
For mange tidsskriftposter får standardtittel på grunn av trykte- og online-versjoner. Sakspapir fra Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste. ([Vedlegg](#))

25:01 Registreringsformat for bildedatabasen

Dette er en separat base. Registreringsformatet er et tilpasset MARC-format. Spørsmålet er om formatet er holdbart for BIBSYS, eller om det skal foretas endringer.

Sakspapir ([vedlegg A](#)).

Registreringsformatet ([vedlegg B](#)).

26:01 Nye endringsforslag

([Vedlegg](#))

27:01 Eventuelt

A) I-analytter i fellesbasen ([Vedlegg](#))

B) Registrering av databaser ([Vedlegg](#))

Vedlegg (Sak 10:01A Systemkravnote for e-bøker)

Fra referatet fra møte om Samlingsmodulen 2001 (vårmøtet):

"Paginering på E-bøker. Vi følger kapittel 9 i Katalogiseringsregler. Systemkravnoten skal være med i henhold til regelverket, men vi kan gjøre den generell. Følgende vedtak gjelder: Systemkravnoten for E-bøker gjøres generell, og katalogisator skal ikke legge inn ekstra arbeid i å finne detaljer for denne noten. Frank Haugen, NBR, blir spurt om å lage forslag til en generell formulering av systemkravnoten til en post som kan gå inn i eksempelsamlingen."

Systemkravnote for E-bøker. Forslag fra Frank Berg Haugen (NBR):

Jeg har valgt et mønster på noten som følger tidligere vedtak om slike noter (systemkravnote for CD-ROM), dvs:

500 Systemkrav: IBM PC eller kompatibel;....

500 Systemkrav: IBM PC eller kompatibel; ..., eller Mac;

500 Systemkrav: Mac; ...

Da ender jeg opp med disse valgene:

500 Systemkrav: IBM PC eller kompatibel; ...

500 Systemkrav: IBM PC eller kompatibel; ..., eller E-bokleser; ...

500 Systemkrav: E-bokleser;

Et annet spørsmål går på dette med terminologi. Er "E-bokleser" rett betegnelse? Man snakker om Leseplater, Lomme-PC osv. Men en lomme-PC er slik jeg ser det noe mer enn en ren E-bok-leser. Det er svært vanskelig å finne høvelige betegnelser på slik ny teknologi som ikke "har fått satt seg ennå". Så jeg holder fast på E-bokleser.

Vedlegg (Sak 10:01B Koding av e-bøker)

Ny kode 008 \$a c for e-bøker er innført i BIBSYS, vedtatt på Vårmøtet om Samlingsmodulen 20.-21.

juni 2001 og gjort gjeldende fra systemoppdatering 24. september 2001. I referatet fra dette møtet er det ikke redegjort for hvordan denne koden skal brukes og det mangler en definisjon på begrepet "e-bok".

Definisjonen av e-boka er ikke entydig, men det ser ut til at utgivere og andre som beskriver denne definerer den slik: En elektronisk bok (e-bok) er en digital tekst utgitt på et eksisterende e-bok-format, som gjør det mulig å lese den på mindre mobile enheter (f.eks. lommePC, bærbar PC, e-bok-leser), eller på en vanlig PC med tilhørende e-bok leseprogram installert. Leseprogrammene gir tekstene tilleggsfasiliteter som f.eks. at man kan bla som i en bok, man kan streke under, legge inn bokmerker, eller søke i teksten. Man kan også ha leseprogrammer som tillater å ha flere bøker oppe samtidig og man kan søke innenfor den enkelte boken eller i flere på en gang. De fleste e-bøker må kjøpes fra en utgiver på en eller annen måte og ligger således ikke fritt på Internett. Andre kan fritt lastes ned fra Internett til egen PC, men må leses ved hjelp av installert leseprogram. Begge typene har altså det til felles at de må lastes over på en maskin og leses gjennom spesielle leseprogram.

Vi kan ikke se noen annen praktisk måte å skille ut e-bøker på, og vi foreslår at e-bøker av denne typen kodes 008 \$a c. Det utarbeides en liste over eksisterende e-bokformat.

Nettmonografier på Internett trenger også passende nettlesere eller egne leseprogrammer for å kunne åpnes og leses i ulike formater (f.eks. PDF-format). Dokumenter som kan nås ved direkte tilgang via Internett defineres ikke som e-bøker. Disse kodes med 008 \$a n.

Eksempel på en e-bok:

OBJEKTID: 001488880 Status: kat2
Lindell, Unni
 Drømmefangeren : kriminalroman [maskinlesbar fil] / Unni Lindell. - Data
 (1 fil). - Oslo : Aschehoug : [Distributør: Norli bokhandel], 2000. (e-bok
 / Aschehoug)
 Systemkrav: IBM PC eller lomme-PC (HP Jornada 540-serie); MS Reader.
 Tittel fra tittelskjerm bildet.
 Filstørrelsen ukjent.
 ISBN 82-03-18369-7

Eksempel på nettmonografi med direkte tilgang på Internett:

OBJEKTID: 011546611 Status: kat2
Braadland, Jan Faye
 Baobab : barne- og ungdomsroman [maskinlesbar fil] / Jan Faye Braadland ;
 illustrert av Merethe Tingstad. - Data. - Oslo : Tekstforl., 2001.
 Tittel fra tittelskjerm bildet.
 Systemkrav: Internett; nettleser.
 Online tilgang via Internett (World Wide Web).
 ISBN 82-992312-8-0
 <http://www.tekstforlaget.no/baobab/index.html> NBR

Vennlig hilsen

Frank B. Haugen, NB Rana og Ingrid Vaalund, NB Oslo

Vedlegg (Sak 11:01 Koding av 'Siste årg. beholdes')

De fleste bibliotek har tidsskrifter som kasseres etter en viss tid. Dette er avmerket på dokumentposten i 096 \$g, men opplysningene er ikke standardisert. For tidsskriftet Newsweek forekommer for eksempel disse variantene:

Siste årg. beholdes
Siste årg. oppbevares
Siste årgang oppbevares
(Siste årg.)
(Siste årgang)
Inneværende årgang oppbevares
(løpende årgang)
Løpende årgang
Løpande årg.
Løpende årg. beholdes
oppbevares 1 år
Siste hefte beholdes
Siste 3 måneder oppbevares

Det er to hovedproblemer med dette. For det første bør heftene avmerkes i periodikamodulen med heftestatus KAS når en ny årgang mottas. Dette er arbeidskrevende, og det blir sjelden gjort. Dette medfører at det ikke blir korrekt statistikk over antall kasserte volum, og heftemottaket vil også være misvisende.

For det andre skal beholdning under 1 år ikke avleveres til SamPer. Dette er det vanskelig å få til maskinelt så lenge opplysningene ikke er standardisert. I dag må man fylle ut feltet SK-RES i registreringsskjermen for å unnta fra avlevering.

Forslag:

Det lages koder på dokumentnivå som angir at heftene kasseres etter 1 år, 2 år osv.

Kodene skal kunne registreres både i periodikamodulen og i katalogmodulen.

Koden generer tekst i 096 \$g.

Ved heftemottak av en ny årgang settes automatisk heftestatus KAS på årganger som er klare for kassering.

Eksemplarer som har kode for at heftene oppbevares under 1 år, vil ikke bli meldt til Samper.

Det skal være mulig å ta ut lister over tidsskrifter ut fra disse kodene.

Ella Leth-Olsen, BIBSYS

Vedlegg (Sak 12:01 Forkorta tittel på tidsskrift)

I Bibsys-vedtak og avvik s. 62 står det om 210 \$a Forkortet tittel – periodika-katalogisering:

Forkortet tittel registreres ikke, men beholdes i brønnposter.

Bakgrunnen for dette har truleg vore å spare tid ved katalogisering av periodika. Dette har fungert greit så lenge vi likevel finn tidsskriftet med hjelp av trunkering.

Ved Universitetsbiblioteket i Trondheim / Medisinsk bibliotek- og informasjonssenter har vi imidlertid blitt klar over at brukarane automatisk søker på den forkorta tittelen dei finn i referansen, når dei ikkje har lært trunkering. Og mange av dei som no har starta med å sende online-bestillingar, manglar framleis Bibsyskurs. Dette har gjort at vi no får mange uverifiserte bestillingar i BRUBEST sjøl om tidsskriftet ligg i Bibsys. Og det blir unødvendig meirarbeid for skrankepersonalet.

Forslag til vedtak:

Det gis adgang til å registrere forkorta tittel på tidsskrift. Forkorta tittel legges i marc-felt 210 \$a.

Kjelde for opplysningane er:

List of serials indexed for online users / NLM

Serfile (online)

Periodical title abbreviations / ed. By Leland G. Alkirie, Jr.

Oddvin Heggstad (Universitetsbiblioteket i Trondheim, MBIS)

Vedlegg (Sak 13:01 Koder for fysisk form (008 \$a))

Samordning av koder for fysisk form og innhold ble tatt opp i referansegruppene for Akkvisisjon, Søk og Samlinger høsten 2001 (sak 24:00 C i saklisten for Samlinger). Alle gruppene godkjente forslaget i saks-papiret uten større endringer, noe som betyr at den nye modellen for koding av fysisk form (008 \$a) ser slik ut:

008 \$a Fysisk form (Ikke repeterbar *)	
a	mikroform
b	mikrofiche
c	e-bøker
e	grammofonplater, kompaktplater, CD'er
f	lydbånd / lydassetter
g	videogram
h	filmer
i	materiale ugjennomtrengelig for lys (kunstverk, fotografier, o.l.)
j	off-line datamedia

	(magnetbånd, magnetplater, o.l.)
jc	CD-ROM
jd	disketter
je	DVD
k	musikk-spor
l	I-analytter
m	multimedia
n	nettdokumenter
q	materiale som kan gjennomlyses (dias, transparenter, o.l.)
t	trykt form
x	manuskripter

(* 008 \$a kan repeteres hvis koden **m** (multimedia) finnes.)

En DVD-plate er et digitalt lagringsmedium for lyd, bilde og tekst (DVD-audio, DVD-video, DVD-ROM, osv.). I sakspapiret til høstmøtet 2000 ble det stilt spørsmål om det bør være egen kode for DVD, noe som ble bekreftet av Akkvisisjon og Samlinger, og spesielt av Søk (se referatene). Det er tydeligvis ønskelig å kode DVD, og neste spørsmål er hvilken kode som skal brukes.

Med den nye modellen er det tenkt at **j** brukes til koding av *off-line* datamedia, med underinndeling i CD-ROM (jc), disketter (jd) og DVD (je). Dette til forskjell fra *online* elektronisk materiale (nettdokumenter) som kodes med **n**, og e-bøker med **c**.

I en overgangsfase vil kode **j** finnes på poster for CD-ROM, disketter og DVD. Når basen er konvertert og de nye kodene tatt i bruk, skal kode **j** bare brukes på 'andre off-line datamedia', dvs. materiale som ikke har fått egen spesifisert **j**-kode (f.eks. magnetbånd eller magnetplater).

NORMARC har et mer komplekst kodesystem, og koder DVD ved å kombinere 000 pos 6 = **g** (filmer og videogrammer) med diverse koder i 007.

En egen kode for DVD som f.eks. **je** er greit nok hvis vi bare ønsker å kode den fysiske enheten (DVD-platen). Hvis vi ønsker å si noe om *innholdet* på platen (lyd, tekst, levende bilder), må det sannsynligvis foretas justeringer i 008 \$b. F.eks. noe tilsvarende det skillet som per i dag finnes for musikkmateriale, der vi bruker 008 \$a **e** for å kode selve CD-platen og 008 \$b **n** for å uttrykke at platen inneholder innspilt musikk.

Det er ønskelig at referansegruppen tar stilling til:

- Skal kode **je** brukes til koding av DVD-platen som fysisk enhet? Er behovet for også å kunne kode *innholdet* på platen så stort at dette bør utredes nærmere?
- Er *forklaringene* til kodene (i høyre kolonne i tabellen) gode nok? Forslag til bedre forklaringer?
- Mangler det noen koder for fysisk form? Finnes det materialtyper som ikke har egen kode i 008

\$a, men som burde hatt det?

Anne Munkebyaune og Ingrid Mogset (BIBSYS)

Vedlegg (Sak 14:01 Arbeidet i BIBSYS referansegruppe for samlinger)

Samlingsgruppen er satt sammen av fagfolk fra både emne (klassifikasjon og emneord) og katalog (bibliografiske data). Tanken er at det skal være en ensartet tenking rundt data som blir lagt inn i bibliotekbasen. Det er et mål at breddekunnskapene skal utnyttes best mulig. Det skal legges til rette for en enkel og effektiv registrering, hvor helhetstenkingen er sentral.

Samlingsgruppen har i den tiden den har eksistert (siden våren 1999), behandlet saker for både emne og katalog. Arbeidsmengde- og form har imidlertid vist seg å være ulik for de to sektorene. Mens emnedata har hatt mange saker som har vært utredet av oppnevnte spesialgrupper og deretter fått en sluttbehandling i samlingsgruppen, har katalog behandlet løpende saker i tillegg til de mer omfattende utredningene.

Emnedata

'MeSH og 'Emneord for helsefag' er eksempler på saker som er utredet av spesialgrupper og deretter sluttbehandlet i referansegruppen. Her har det vært viktig å ha medlemmer som er vant til å håndtere emnedata og kjenner søking, og det har vært tilstrekkelig med sluttbehandling på referansegruppemøtene.

Bibliografiske data

Arbeidsmengden i forbindelse med den bibliografiske registreringen har alltid hatt et stort omfang. Dette kommer til uttrykk i retningslinjene for referansegruppen, ettersom det er spesifisert at det skal være et eget utvalg som skal bistå samlingsjefen i det daglige arbeidet.

Bibliografisk gruppe

Dette utvalget kan være sammensatt av referansegruppemedlemmer, men det er også anledning til å ta inn folk utenfra.

Det bibliografiske arbeidet er todelt:

- Avgjørelser som gjelder MARC-formatet, Katalogiseringsregler, standarder og hjelpemidler.
- Brukerhjelp og løsning av konkrete katalogiseringsspørsmål, for eksempel monoperisaker og katvakt.

Svært mye av referansegruppens arbeid mellom møtene har foregått i Bibliografisk gruppe. Den store arbeidsmengden og kravet om rask saksbehandling gjør at ikke alle har hatt kapasitet til å sitte der. I dag består utvalget på 3 av 2 personer fra referansegruppen og 1 utenfra.

I tidligere referansegrupper var det også mye bibliografisk arbeid mellom møtene. Da var det imidlertid flere enn tre som var sammen om det daglige arbeidet, og referansegruppen fungerte som et kollegium. Kvalitetssikringen på arbeidet var antakelig bedre med flere referansegruppemedlemmer aktivt med i daglig drift.

Arbeidsmengden i komiteen er i dag for stor for 3 personer. Selv om vi har fått en samlings sjef i BIBSYS, er arbeidsoppgavene som ligger til denne stillingen så omfattende, at vi må ha flere aktører i det løpende arbeidet. Det er dessuten viktig at samlings sjefen har bred støtte fra brukermiljøene.

Referansegruppeleder

Arbeidet for referansegruppelederen kan oppsummeres som følger:

- Forberedelse av saker til referansegruppemøtene
- Oppfølging av saker fra referansegruppemøtene
- Skrive veiledninger og tekster til håndbøker og hjelpemidler
- Være observatør i Katvakt
- Lede arbeidet i Bibliografisk gruppe
- Delta i høringsuttalelser
- Samarbeide med samlings sjefen om løpende saker

Arbeidsbelastningen er stor, og BIBSYS bør i større grad kompensere for arbeidet. En fast kompensasjon ville være mest praktisk for biblioteket som stiller en av sine ansatte til disposisjon. Men også et timebasert frikjøp bør vurderes og eventuelt settes i drift. Dette ville gjøre det lettere å engasjere en vikar for bibliotekarbeidet som blir forsømt. Dette har vært drøftet uformelt med BIBSYS.

Det kan stilles spørsmål om det er hensiktsmessig at leder og nestleder representerer hvert sitt område, katalog og emne. Det er vanskelig for en emneperson å ta tak i det bibliografiske arbeidet hvis leder faller ut. Ut ifra dette er det praktisk at referansegruppeledelsen alltid kommer fra katalogsiden. Men ut fra en likhetstenking for de to sektorene, bør dagens ordning beholdes.

Forslag til videre arbeidsgrunnlag for Referansegruppen for samlinger

- Avvikle Bibliografisk gruppe. For at vi skal få fordelt arbeidet internt i referansegruppen, foreslår jeg at vi avvikler ordningen med en bibliografisk arbeidsgruppe. Alle i referansegruppen som kan katalogisere bør delta i det løpende arbeidet.
- Referansegruppen skal til enhver tid ha minst 4 medlemmer med bibliografisk bakgrunn. Dette er nødvendig for å ta unna saksmengden, og må være overordnet likeverdig representasjon mellom emne og katalog.
- Arbeidsbakgrunn for leder og nestleder. Begge skal ha bibliografisk bakgrunn.
- Observatørfunksjonen i Katvakt. Denne bør gå på omgang blant referansegruppemedlemmene som kan katalogisere. Autvakt går inn i Katvakt
- Monoperiarbeidet utføres av referansegruppemedlemmene, og ansvaret for oppfølging går på omgang i gruppen.

Gøril Hesstvedt

Leder, BIBSYS referansegruppe for samlinger

Vedlegg (Sak 15:01 Tolkning av Katalogiseringsregler og BIBSYS-praksis for 1.1F12, 1.1E4 og 21.13)

Saker til høstmøtet november 2001 fra Samlinger UBO

Det ønskes en tolkning/presisering av flg. :

1.1F - Angivelser av ansvarshavende - 1.1F12: delfelt 245 \$b eller 245 \$c

Utdrag fra Katalogiseringsregler, 1.1F12:

Sier substantivet eller det substantiviske uttrykket snarere noe om rollen til den person (de personene) eller korporasjonen (de korporasjonene) som er nevnt i ansvarsangivelsen, enn om verkets natur, behandles det som en del av opplysningene om ansvarshavende.

Roman Britain / research and text by Colin Barham

I tilstiftelse behandles substantivet eller det substantiviske uttrykket som del av ansvarsangivelsen.

Disse eksemplene illustrerer ulik Bibsys-tolking av 1.1F12

A) delfelt 245 \$b

Sverige. Tunnelkommissionen

Kring Hallandsåsen : delrapport / frå Tunnelkommissionen. - Stockholm : Fritzes, 1998. - 1 b. (flere pag.). - (Statens offentliga utredningar ; 1998:60)

B) delfelt 245 \$c

Sverige. Småhusutredningen

Konsumentskyddet vid småhusbyggande / betänkande av Småhusutredningen. - Stockholm : Fritzes, 2000. - 376 s. - (Statens offentliga utredningar ; 2000:110)

1.1E4 - Annen tittelinformasjon

Utdrag fra Katalogregler, 1.1E4:

En angivelse av ansvarshavende eller et navn på en forlegger, distributør, etc. som inngår i og er uløselig knyttet til annen tittelinformasjon, gjengis som del av denne.

Robert Owen's American legacy : proceedings of the Robert Owen Bicentennial Conference ..."

Hvordan skal vi tolke uløselig knyttet til? At ordlyden er i genetiv form? Bestemt av layout? Andre forhold?

Eksempler fra Bibsys:

European Formation Damage Conference (2001 : Haag)

Proceedings : European Formation Damage Conference, 21-22 May 2001, The Hague, The Netherlands [maskinlesbar fil]. - Richardson, Tex. : Society of Petroleum Engineers, c2001. - 1 optisk plate (CD-ROM) : ill. ; 12 cm.

IEEE Symposium on Security and Privacy (21 : 2000 : Berkeley, Calif.)

Proceedings / 2000 IEEE Symposium on Security and Privacy, S&P 2000, 14-17 May 2000, Berkeley, California, USA ; sponsored by the IEEE Computer Society Technical Committee on Security and Privacy, in cooperation with the International Association of Cryptologic Research. - Los Alamitos, Calif. : IEEE Computer Society, c2000. - ix, 256 s. : ill.

Scandinavian Symposium on Physical Acoustics (2000 : Ustaoset)
Proceedings of the 23rd Scandinavian Symposium on Physical Acoustics :
Ustaoset, 30 January-2 February 2000 / edited by Ulf R. Kristiansen. -
Trondheim : Department of Telecommunications, Norwegian University of
Science and Technology, 2000. - IX, 81 s. : ill.

Vi tror det er behov for en presisering og ser dette spørsmålet i tilknytning til pkt 1.

21.13 - Tekster utgitt med kommentar

Klassiske, norrøne og juridiske tekster publiseres ofte med kommentarer. Problemet for katalogisator knytter seg til valg av O.o (kommentaren / kommentator eller verket). Katalogiseringsregler skiller også mellom 1) hovedvekt på kommentaren og 2) hovedvekt på verket. Avgjørende for valg av O.o er iflg. regelverket *hvordan hovedkilden for opplysningene presenterer dokumentet*, ikke den innholdsmessige fordelingen av originalteksten og kommentaren. Eksempelene under 21.13 synes å illustrere at tittelsidens ordlyd følges "slavisk". Da må valget av O.o avgjøres av uttrykk som "med kommentar" (hovedvekt på verket) og "kommentert av", "en kommentar", "kommentarutgave" (hovedvekt på kommentaren/kommentator). I den seinere tid har det foregått noen diskusjoner om dette forholdet - i tilknytning til juridisk materiale som kan tyde på en annen oppfatning enn den som uttrykkes her og vi tror derfor at det er behov for en nærmere presisering.

Oslo, 24.9.01

Vedlegg (Sak 16:01 Behandling av elektronisk materiale)

BIBSYS har laget en veiledning for katalogisering av elektronisk materiale. Denne ligger i 'Hjelpemidler i BIBSYS registrering'. Vi har nylig fått håndboken 'Behandling av elektroniske tidsskrifter', og vi har noe veiledning skrevet i selve MARC-formatet.

Arbeidet med elektroniske dokumenter er fortsatt i støpeskjeen, og mange føler seg usikre på hvordan dette materialet skal håndteres. Vi trenger derfor å forbedre og utvide hjelpemidlene i BIBSYS. Vi kan sette i gang med å få skrevet en ny håndbok, eller vi kan systematisere det vi har, skrive noe nytt, og lage en ressurs-samling som kan brukes som håndbok.

Det er alltid nyttig å se hvordan ting er gjort før. I dag har vi dessverre for lite materiale å bygge på. Vi bør legge grunnlaget for en ny eksempelsamling for elektroniske dokumenter.

Referansegruppen for samlinger må se til at brukerne har nødvendige hjelpemidler tilgjengelig. For å få gjennomført dette, har vi flere muligheter hvor vi kan velge ett, eller en kombinasjon av følgende punkter:

- Be BIBSYS engasjere en eller flere personer som skal arbeide spesielt med dette stoffet
- La referansegruppen fungere som arbeidsgruppe
- Nedsette en arbeidsgruppe utenfor referansegruppen, som får i oppdrag å gjennomføre prosjektet.

Referansegruppen må komme frem til en arbeidsplan for et slikt prosjekt, og vi må også være med på å finne frem til fagpersoner, og eventuelt sette sammen et arbeidslag som har nødvendige forutsetninger for å gjennomføre et slikt oppdrag.

Gøril Hesstvedt
Leder, BIBSYS referansegruppe for samlinger

Vedlegg (Sak 18:01 Registrering og gjenfinning av elektroniske dokumenter)

Dette er en sak som jeg har tatt opp tidligere både i mitt eget bibliotek (Bibliotek for humaniora og samfunnsvitenskap, UBO) og i BIBSYS referansegruppe Søk. (Se referat fra høstmøtet 2000, sak 15:00 <http://www.bibsys.no/hostmoter/hostmote00/sokrefref00h.htm>)

BIBSYS har helt siden systemet ble etablert hatt gjenbruk og samordning av registreringsdata som et overordnet mål for det som har vært kalt "BIBSYS-samarbeidet". Dette har vært en målsetning for BIBSYS-basen (nå omdøpt til "bibliotekbasen"), og det har vært et mål for utvikling av den nye emneportalen. Sammen med et felles regelverk for registreringen har denne målsetningen hjulpet bibliotekene til å finne igjen registrerte dokumenter på en velorganisert og konsekvent måte. Nå mener jeg denne målsetningen er i ferd med å smuldre opp, noe som igjen fører til inkonsekvent og uoversiktlig gjenfinning.

Dette gjelder spesielt elektroniske dokumenter. Disse registreres i dag både i bibliotekbasen, i emneportalen og på bibliotekenes lokale websider:

- I bibliotekbasen registreres nå alle elektroniske tidsskrifter.
- I bibliotekbasen er det mulig å avgrense et hvert søk etter mediatype til "nettdokument".
- I emneportalen, som bare inneholder Webressurser, er det egne undergrupper for leksika, oppslagsverk, ordbøker og bibliografier. Dette er sentrale hjelpemidler i bibliotekenes referansearbeid som det er viktig å finne igjen på en effektiv måte, uansett om de foreligger i trykt form, som CD-ROM eller som nettdokument.
- Svært mange av BIBSYS-bibliotekene er i ferd med å bygge opp lokale Websider hvor det også registreres pekere til de samme hjelpemidlene, som også registreres i BIBSYS' bibliotekbase og emneportal.

For å illustrere hva jeg mener trekker jeg frem ett eksempel (status pr. 2001-09-11):

Encyclopedia Britannica (også med tittel Britannica online)

1) Post i bibliotekbasen (BIBSYS-basen):

Tittel: Britannica online [maskinlesbar fil].
Trykt: Chicago : Encyclopaedia Britannica Int.
Noter: Tilgang via Internett (World Wide Web).
Trykt utgave med tittel: Encyclopaedia Britannica.
Eiere: HIS NLH UBB UBIT UBTØ
Fulltekst: <http://www.eb.co.uk> :180/ NLH (Fulltekst - text/html)

2) Post i emneportalen:

Encyclopaedia Britannica
Norsk beskrivelse:
Inneholder hele Encyclopædia Britannica, samt Merriam-Webster's Collegiate Dictionary, the Britannica Book of the Year og Britannica's Internet Guide.
Forfatter: Encyclopaedia Britannica
Registrator fagred-gen@bibsys.no

Dewey: 031

URL: http://www.eb.com/limited_search.html

3) Innførsel i UBOs elektroniske bokhylle:

Britannica Online <http://search.eb.com/> - UiO har abonnement. Inkluderer Merriam-Webster's Collegiate Dictionary.

Kommentarer:

Dette verket er altså registrert minst(!) 3 ganger. (Det er helt sikkert også beskrevet på et utall andre Websider i BIBSYS-bibliotekene.) Post nr. 1 og 3 gjelder samme versjon. Post nr.2 skulle i følge beskrivelsen være den samme som nr.1 og 3, men lenken viser til en forkortet utgave ("limited search").

Jeg etterlyser:

- En grenseoppgang mellom bibliotekbasen og emneportalen hvor kriteriet for hva som skal registreres i emneportalen ikke er antallet "blå lenker" (for å sitere Ole Husby). Jeg tror det er viktigere å se på hvilken funksjon et dokument (eller en "ressurs") er ment å skulle ha, enn hvordan Websiden for "ressursen" er organisert. (En bibliografi fungerer fortsatt som bibliografi selv om den er blitt en database og er tilgjengelig via Web. Det samme er tilfellet med et oppslagsverk.)
- Et regelverk som sikrer at den samme ressursen får samme tittel uansett hvor den skulle bli registrert, fanger opp dobbeltregistreringer og gjør det mulig å skille mellom ulike utgaver ("manifestasjoner") av samme verk.
- Funksjon for lenkesjekk i bibliotekbasen.
- En registreringspraksis i bibliotekene som sikrer at vi unngår dobbeltarbeid og gjør referansearbeidet til noe mer forutsigbart og konsekvent enn en "happening".

All registrering bør ha gjenfinning som hovedmål. Jeg ser denne saken først og fremst som et gjenfinningsproblem:

- Vi må ha en registreringspraksis som sikrer at vi fortsatt kan finne igjen viktige hjelpemidler og dokumenter på en effektiv måte.
- Etter min mening bør bibliotekbasen fortsatt være kjernepunktet i vårt felles gjenfinningssystem.
- Bibliotekene må ta konsekvensen av at en stadig større del av "tilveksten" vil foreligge i elektronisk form og behandle viktige nettressurser som en del av bibliotekets bestand.

Vennlig hilsen

Marit Almo (medlem av referansegruppe Søk)

Vedlegg (Sak 19:01 Opprydding i standardtitlene for musikk)

BIBSYS har mottatt brev fra Norsk musikkbibliotekforening om rydding av standardtitler (240) i musikkposter.

Standardtitler utgjør en stor del av søkingen på musikkposter, og foreningen mener at omfanget av feilene er så stort at det er blitt et problem for gjenfinningen.

De ber BIBSYS om å bevilge penger til arbeidet, ca 4 månedsverk i ltr. 40, og foreslår disse metodene for oppretting:

1. Ta ut lister over alle musikkpostene som inneholder 240-feltet og rette post for post. (Det er per i dag 7000 musikkposter i BIBSYS. Ikke alle inneholder 240-feltet.)
2. De mest vanlige komponistnavnene gjennomgås og rettes i autoritetsregisteret, der det er mulig å tilføye standardtitler til autoritetspostene. (Retting av komponistnavnene i autoritetsregisteret fører til gjennomgående retting av objektpostene, i motsetning til 240 der retting i autoritetsregisteret ikke oppdaterer objektpostene.)
3. Rette begge deler hvis tiden tillater det.

Vi ber referansegruppen ta stilling til behovet for rydding i standardtitler for musikkposter.

Vennlig hilsen

BIBSYS v / Anne Munkebyaune

Vedlegg (Sak 20:01A Mulige endringer i forbindelse med at Norper tar i bruk BIBSYS)

BIBSYS har tidligere i år mottatt brev fra Nasjonalbiblioteket, avdeling Oslo (NBO) om nasjonalbibliografien for periodika og BIBSYS. (Se vedlegg B). Etter planen skal Norper ta i bruk BIBSYS på samme måte som Norsk bokfortegnelse nå gjør. Det innebærer at de katalogiserer i BIBSYS, men legger på en del ekstra lokale felter. Postene får status 'kat3' ved katalogiseringen, men nedgraderes til 'kat2' etter at postene er overført til NBs egen base. Samtidig slettes de lokale feltene i BIBSYS-posten.

NBO har gjennomgått BIBSYS-praksis for periodika og sammenlignet med Norpers nåværende praksis. De konkluderer med at Norper kan følge BIBSYS-praksis på alle punkter, men de ønsker en del lokale felter. Dette er stort sett uproblematisk, og en sak mellom BIBSYS og NBO. Det vi ønsker referansegruppens syn på, er om noe av dette skal innføres generelt og tas i bruk av alle BIBSYS-bibliotek. Vi tror en del av de vedtakene som har vært tatt om registreringspraksis for periodika stammer fra tidligere tiders begrensninger, og vi mener det kunne vært nyttig med en ny vurdering.

Nedenfor følger de punktene i NBOs brev som vi ønsker at referansegruppen tar stilling til. Gruppen må gjerne se på andre punkter i brevet som kan være aktuelle som generelle regler.

1.4D4 (Vedtak) Forkortelser i institusjonsnavn

Institusjonsnavn kan forkortes i MARC-felt 260 \$b, men skal da skrives med stor forbokstav. F.eks.: Statistisk sentralbyrå forkortes til Byrået.

Norper: På grunn av ISSN-regler må institusjonsnavn skrives fullt ut. Er dette OK i BIBSYS?

Kommentar fra BIBSYS:

Ønsker referansegruppen et avvik til 1.4D4 for periodika? Alternativt kan man innføre avviket for alle typer materiale.

12.3 Felt for numerisk og/eller alfabetisk, kronologisk eller annen

betegnelse

Opplysningen kan forekomme i brønnposter, men blir ellers ikke registrert av BIBSYS-bibliotekene.

Norper angir alltid denne typen betegnelse med unntak av enkelte online periodika. Registreres i 362. Vi ønsker 362 innført som lokalt felt for Norper.

Kommentar fra BIBSYS:

Vi har ingen motforestillinger mot å innføre 362 som lokalt felt for Norper, men ønsker en diskusjon om feltet bør innføres på generell basis. Utelatelse av 362 er et BIBSYS-avvik som gjerne kan gjennomgås på nytt. Kanskje er dette opplysninger som sluttbrukerne vil ha nytte av?

12.5 (Avvik) Felt for fysisk beskrivelse

På grunn av felleskatalogiseringen registreres ikke denne opplysningen i BIBSYS.

Norper trenger denne opplysningen i nasjonalbibliografien. Vi ønsker 301 innført som lokalt felt for Norper for registrering av disse opplysningene. 301 konverteres til 300 ved overføringen.

Kommentar fra BIBSYS:

Vi har ingen motforestillinger mot å innføre 301 som lokalt felt for Norper. Referansegruppen må gjerne diskutere om felt 300 bør innføres som generelt felt for periodika, selv om vi ikke ser noe umiddelbart behov.

12.8C (Vedtak) Nøkkeltittel

Nøkkeltittel registreres ikke av BIBSYS-bibliotekene, men beholdes i brønnposter i BIBSYS.

Norper bruker nøkkeltittel på alle periodika som tildeles ISSN. Nøkkeltittel registreres i MARC-felt 222, som finnes i BIBSYS.

Kommentar fra BIBSYS:

Vi har ingen motforestillinger mot at 222 tas i bruk som lokalt felt for Norper. Vi anbefaler at nøkkeltittel *ikke* innføres som generelt felt i BIBSYS fordi det i regi av IFLA pågår et arbeid med å etablere ISST (International Standard Serial Title). Det er meningen at ISST skal erstatte nøkkeltittel.

Forkortet tittel

Norper benytter forkortet tittel utformet etter ISSN-regler. Denne registreres i MARC-felt 210 som finnes i BIBSYS.

Kommentar fra BIBSYS:

Vi har sett poster der forkortet tittel er lagt som note i 500 med bi-innførsel på tittelen i 740, og tror det er behov for å ta i bruk 210 som et generelt BIBSYS-felt. Kan referansegruppen vurdere innføring av 210?

008 \$b

Norper trenger følgende koder:

a = årbok

m = monografiserie

n = avis (= a i BIBSYS)

p = tidsskrift (= t i BIBSYS)

z = andre typer periodika

Kommentar fra BIBSYS:

Kodene ti (tidsskrifter), tm (monografiserier) og ta (årlige publikasjoner) vil bli innført som felles koder i BIBSYS, som en del av prosjektet 'Behandling av periodika i BIBSYS'. I dette prosjektet har det ikke vært diskutert å ha en egen kode for 'andre typer periodika'. Er det behov for en slik kode også i BIBSYS? Finnes det periodika som ikke passer til noen av de tre kodene ti, tm og ta?

246 – Parallelltittel

Norper trenger følgende delfelter som lokale felter:

\$f Dato-, bind- eller heftebetegnelse

\$n Nummer for del av verk

\$p Tittel for del av verk

Kommentar fra BIBSYS:

Er det behov for å innføre disse som generelle felter?

265 – Adresse

Norper: Her registreres forlagets eller utgivers adresseopplysninger. Feltet finnes ikke i BIBSYS. Vi ønsker 265 innført som lokalt felt for Norper.

Kommentar fra BIBSYS:

Vi foreslår at Norper legger inn leverandør på sine poster (MARC-felt 014 \$a). Da kan disse opplysningene hentes fra adressefeltet i leverandørregisteret i stedet for å legges på hver enkelt post.

350 – Pris

Dette feltet kan forekomme i BIBSYS ved import av brønnposter fra LC, men det er ikke tillatt felt å registrere i. Norper har behov for dette feltet og ber om at det kan benyttes som lokalt felt.

Kommentar fra BIBSYS:

MARC-felt 350 er nylig innført i BIBSYS i forbindelse med nye funksjoner for registrering av elektroniske tidsskrifter. Feltet brukes til å markere at et elektronisk tidsskrift er fritt tilgjengelig vha teksten 'Gratis' i 350 \$a. Det vil kreve små tilpasninger for å ta i bruk feltet til også å registrere pris.

Pris ligger i dag på dokumentnivå, men er like gjerne en fellesopplysning som sluttbrukerne kan ha nytte av å se. En ulempe er at pris er en ustabil opplysning som lett kan bli misvisende. For periodika kan det kanskje være mulig å hente pris fra baser med oppdaterte pris-opplysninger, som f.eks. Ulrich.

Kan referansegruppen vurdere om 350 (pris) skal tas i bruk som et ikke-obligatorisk felt som kan brukes på alle typer materiale?

362 - Numeriske og/eller alfabetiske og kronologiske betegnelser

Se kommentar under 12.3.

760-787 Lenkefelt

Norper:

760 og 762 benyttes av Norper. Disse feltene er ikke innført i BIBSYS, og vi ber om at de kan

benyttes av oss som lokale felt brukt på samme måten som feltene 765-787 i BIBSYS hvor \$w henter informasjon fra tiltenket post. Alternativt ber vi om at delfeltene \$a, \$h, \$s, \$t, og \$x kan benyttes lokalt for oss og overføres slik de er registrert dersom det er problematisk å generere 760 og 762 med alle delfelt via \$w.

Kommentar fra BIBSYS:

Norper har bruk for disse feltene for å kunne lenke hovedserie og underserie til hverandre. 760 (overordnet enhet) lenker til hovedserien, mens 762 (underordnet enhet) lenker til underserien.

Eksempel:

KULT's skriftserie (overordnet serie)

Levende bilder (underordnet serie)

Møtesteder (underordnet serie)

BIBSYS lenker ikke serier til hverandre. Har BIBSYS-bibliotekene også behov for disse feltene? 760 og 762 må i så fall bare brukes til lenking mellom *serier*, og ikke mellom serier/hefter og flerbindsverk/bind der 491 skal brukes til lenking.

Vennlig hilsen

BIBSYS v/ Anne Munkebyaune, Ella Leth-Olsen og Ingrid Mogset

Vedlegg (Sak 20:01B Brev fra NBO om Nasjonalbibliografien for periodika og BIBSYS)

Til: BIBSYS

Fra: Nasjonalbiblioteket, avdeling Oslo.

Dato: 10.05.2001

Nasjonalbibliografien for periodika og BIBSYS

Norper har gjennomgått BIBSYS-vedtak og avvik fra katalogiseringsregler samt Hjelpemidler i BIBSYS-registrering. Kapittel 3: Standardtitler for periodika i BIBSYS og sammenholdt med egen registreringspraksis som også er bestemt av gjeldende ISSN-regler. Det ser ut til at vi kan følge BIBSYS-praksis på alle punkter. Der hvor det er uoverenstemmelser i praktiseringen av katalogiseringsreglene, eller hvor BIBSYS-praksis ikke harmonerer med ISSN-regler, endrer vi Norper-posten når den er overført til oss.

Det pågående arbeidet med harmonisering av AACRII, ISSN-regler og ISBD (CR) vil antagelig føre til endringer i katalogiseringsreglene. Særlig vil dette angå tittelskifter. Når de nye reglene er på plass, vil vi ta registreringspraksis i Norper opp til revisjon. Vi håper samtidig at også BIBSYS-praksis vil bli revidert i henhold til nye regler.

I første del av dette notatet "Katalogiseringsregler og -praksis" er det listet opp de katalogreglene med vedtak eller avvik som vi har enkelte spørsmål eller kommentarer til. I andre del "Ønskede nye MARC-felt og -koder" ber vi om å få innført enkelte MARC-felt til lokal bruk for Norper slik at vi kan registrere de opplysningene som er nødvendige for nasjonalbibliografien og som ikke er mulig eller vanlig etter dagens praksis å registrere i BIBSYS-MARC. Feltene kan fjernes når postene nedgraderes til kat2.

Katalogiseringsregler og -praksis

A = Avvik fra Katalogiseringsregler i BIBSYS

V = Vedtak i Referansegruppe samlinger

Generelle regler:

1.4D4 (V) Forkortelser i institusjonsnavn

Institusjonsnavn kan forkortes i MARC-felt 260 \$b, men skal da skrives med stor forbokstav. F.eks.: Statistisk sentralbyrå forkortes til Byrået

>>**Norper:** På grunn av ISSN-regler må institusjonsnavn skrives fullt ut. Er dette OK i BIBSYS?

Periodika:

12.0 (A) Generelle regler

BIBSYS bruker standardtittel når det er nødvendig å skille mellom likelydende titler. Se kommentar under 21.1C.

>>**Norper** følger stort sett BIBSYS, men det er noe ulik praksis i valg av kvalifikator ved standardtitler mellom Norper og BIBSYS. Jfr. kommentarer til 21.1C under.

12.3 Felt for numerisk og/eller alfabetisk, kronologisk eller annen betegnelse

Opplysningen kan forekomme i brønnposter, men blir ellers ikke registrert av BIBSYS-bibliotekene.

>>**Norper** angir alltid denne typen betegnelse med unntak av enkelte on-line periodika. Registreres i 362. Vi ønsker 362 innført som lokalt felt for Norper, se Del II.

12.5(A) Felt for fysisk beskrivelse

På grunn av felleskatalogiseringen registreres ikke denne opplysningen i BIBSYS.

>>**Norper** trenger denne opplysningen i nasjonalbibliografien. Vi ønsker 301 innført som lokalt felt for Norper for registrering av disse opplysningene. 301 konverteres til 300 ved overføringen, se Del II.

12.8C(V) Nøkkeltittel

Nøkkeltittel registreres ikke av BIBSYS-bibliotekene, men beholdes i brønnposter i BIBSYS.

>>**Norper** bruker nøkkeltittel på alle periodika som tildeles ISSN. Nøkkeltittel registreres i MARC-felt 222 som finnes i BIBSYS.

Forkortet tittel

>> **Norper** benytter også forkortet tittel utformet etter ISSNregler. Denne registreres i MARC-felt 210 som finnes i BIBSYS.

21.1C(A) Hovedinnførsel på tittel

BIBSYS gjør følgende unntak for periodika: Standardtittel (unique title) brukes for periodika som har eller som forventes å få likelydende titler. Prosjektrapporter med hovedinnførsel på tittel behandles på samme måte. Standardtittel brukes ikke for titler av typen Journal of the Chemical Society og Riksantikvarens skrifter.

>>**Norper** følger BIBSYS.

Fra: Hjelpemidler i BIBSYS-registrering, kapittel 3: Standardtitler for periodika i BIBSYS

1. To forskjellige periodika med samme hovedtittel i BIBSYS

Når to forskjellige periodika har samme hovedtittel i BIBSYS, skal standardtittel i MARC-felt 130 brukes, med en forklarende tilføyelse i 130 \$q. Den tittelen som først er registrert i BIBSYS, bør også fortrinnsvis endres.

>>**Norper** følger BIBSYS.

For én bestemt tittel må det brukes bare én type forklarende tilføyelse. Dette vil si at hvis sted er brukt som forklarende tilføyelse for to like titler, og det kommer et tredje periodikum med samme navn som er utgitt på samme sted som et av de andre to, skal utgivers offisielle navn brukes som forklarende tilføyelse på alle tre.

>>**Norper** følger BIBSYS, men endrer til ISSN-praksis i Norper slik:

Når to forskjellige periodika har lik tittel, brukes sted som forklarende tilføyelse i \$q.

Når to forskjellige periodika med samme tittel er utkommet på samme sted, brukes sted : år som forklarende tilføyelse i \$q.

Når tre forskjellige periodika har lik tittel og to av dem er utgitt samme sted og år og det tredje har et annet utgivelsessted, brukes sted : år på de to første og bare sted på det siste.

Når to forskjellige periodika med samme tittel er utkommet samme sted og år, brukes utgiver som forklarende tilføyelse i \$q.

2. Bruk av forklarende tilføyelser

A) Utgivelsessted

Som forklarende tilføyelse brukes utgivelsessted når stedet er nok til å skjelne den ene tittel fra den andre.

Eksempel:

Historisk tidsskrift (Oslo)

Historisk tidsskrift (København)

>>**Norper** følger BIBSYS, men retter til ISSN-praksis i Norper som forklart i punkt 1) over.

B) Utgiver

Som forklarende tilføyelse brukes utgivers offisielle navn, dvs. den formen som er brukt i autoritetsfilen.

Utgivers offisielle navn brukes når flere periodika med samme tittel er gitt ut på samme sted.

Eksempler:

Rapport (Norsk senter for barneforskning)

Rapport (Universitetsbiblioteket i Trondheim)

Ekko (Elkem)

Ekko (Akershus ungdomslag)

>>**Norper** følger BIBSYS, men retter til ISSN-praksis i Norper som forklart i punkt 1) over.

Utgivers offisielle navn brukes når tittelen inneholder utgivers initialer eller forkortelser.

Eksempel:

AIJ proceedings (American Institute of Journalists)

AIJ proceedings (Association of Iron Joiners)

>>**Norper** følger BIBSYS, men retter til ISSN-praksis i Norper som forklart i punkt 1) over. Tittelen med institusjonsnavnet skrevet fullt ut vil i tillegg bli lagt inn som varianttittel i Norper i felt 246. Vi antar at dette gjelder svært få tilfeller, vi finner ikke eksempler på slike blant norske utgivelser.

C) Sted : år eller Utgiver : år

Når sted eller utgiver ikke er nok til å skjelne flere periodika med samme navn fra hverandre, brukes *sted : år* eller *utgiver : år*. Som årstall brukes første år et periodikum kom ut. Hvis det er avsluttet, kan også siste år tas med.

>>**Norper** følger BIBSYS, men retter til ISSN-praksis i Norper som forklart i punkt 1) over. I følge ISSN-regler tas bare startår med i kvalifikatoren, ikke siste år.

Forklarende tilføyelse brukes ofte når et periodikum har skiftet navn for så å gå tilbake til første navn.

Eksempel:

Folk og røvere (Trondheim : 1986-1991)

Folk og røvere (Trondheim : 1993)

>>**Norper** følger BIBSYS, men retter i følge ISSN-regler i Norper slik:

Når en tittel skifter og får en mellomliggende tittel for så å gå tilbake til den første tittelen, brukes år

Eksempel:

Norsk veterinær-tidsskrift (1895)

Medlemsblad for den Norske veterinærforening

Norsk veterinær-tidsskrift (1970)

D) År

År som forklarende tilføyelse brukes bare når tittelen inneholder sted eller utgiver.

Eksempel:

San Francisco journal (1944)

San Francisco journal (1980)

>>**Norper** følger BIBSYS, men retter til ISSN-praksis i Norper som forklart i punkt 1) over.

E) Periodisitet

Forklarende tilføyelse som angir periodisitet brukes for periodika i kumulerte utgaver der kumuleringen har egen objektpost. (Se 'Hjelpemidler i BIBSYS-registrering', kapitlet Kumulerte utgaver og periodika i flere deler.)

Eksempler som viser hvordan kvalifikatoren (130 \$q eller 240 \$q) kan utformes:

annethvert år

årlig

3 nr pr år

halvårlig

kvartalsvis

månedlig

2 nr pr måned

ukentlig

daglig

Forklarende tilføyelse som angir periodisitet skal legges etter tilføyelser som angir utgiver, sted og/eller år. Når en kvalifikator består av flere ledd, skal fysisk form (medieform) være siste ledd, f.eks. 130 \$q årlig : trykt utg.

>>**Norper** følger BIBSYS.

F) Andre kvalifikatorer

Hvis ingen av de forklarende tilføyelsene i A-E er egnet til å skjelne et periodikum fra et annet, brukes andre forklarende tilføyelser.

Utgavebetegnelse, undertittel, andre betegnelser hentet fra beskrivelsen, eller hvilke(t) som helst ord som kan tjene til å skjelne et periodikum fra et annet, kan brukes.

Termene 'online' og 'trykt utgave' brukes som kvalifikatorer for å skille disse ulike medieformene av samme tittel.

Når en kvalifikator består av flere ledd, skal fysisk form (medieform) være siste ledd. Eksempler:

Fakkelposten (norsk)

Fakkelposten (engelsk)

Fakkelposten (tysk)

Nyhetsbrev (Kopinor : online)

Nyhetsbrev (Kopinor : trykt utg.)

Norsk bokfortegnelse (månedlig)

>> **Norper** følger BIBSYS.

21.2C(A) *Periodika*

Om et periodikum får betegnelsen 'Ny serie' eller lignende, lages ny hovedinnførsel bare hvis periodikumet er en lenkeserie. Dette av hensyn til eventuell lenking av hefter i serien. (Inntil 1997-07-01 gjaldt det at det skulle lages ny hovedinnførsel for alle typer periodika. Det skal ikke rettes bakover.)

>>**Norper** lager alltid ny post for "Ny serie" i Norper-basen, men følger BIBSYS-praksis i BIBSYS.

Ønskede nye MARC-felt og -koder

008 \$b

Norper trenger følgende koder:

a = årbok

m = monografiserie

n = avis (= a i BIBSYS)

p = tidsskrift (= t i BIBSYS)

z = andre typer periodika

Det har vært vurdert å ta i bruk nye koder for å skille årbøker, monografiserier og tidsskrifter i BIBSYS (ti = tidsskrift, tm = monografiserie og ta = årlige publikasjoner). Dersom ikke disse innføres som felles koder i BIBSYS, ønsker vi tm og ta innført som lokale koder for Norper. I tillegg ønsker vi koden z=andre som lokal kode for Norper.

246 – Parallelltittel

Norper trenger delfeltene

\$f Dato-, bind- eller heftebetegnelse

\$n Nummer for del av verk

\$p Tittel for del av verk

Disse feltene ønskes innført som lokale delfelt for Norper.

265 – Adresse

Her registreres forlagets eller utgivers adresseopplysninger. Feltet finnes ikke i BIBSYS. Vi ønsker 265 innført som lokalt felt for Norper.

301 - Fysisk beskrivelse

Felt for fysisk beskrivelse (MARC-felt 300) benyttes ikke i BIBSYS for periodika. Norper trenger dette i sin beskrivelse til nasjonalbibliografien. Vi ønsker 301 som lokalt felt for Norper som kan konverteres til 300 ved overføringen til Norper.

350 – Pris

Dette feltet kan forekomme i BIBSYS ved import av brønnposter fra LC, men det er ikke tillatt felt å registrere i. Norper har behov for dette feltet og vi ber derfor om at dette kan benyttes som lokalt felt.

362 - Numeriske og/eller alfabetiske og kronologiske betegnelser

Dette feltet finnes i BIBSYS, men det er ikke tillatt felt å registrere i. Norper har behov for å registrere i dette feltet og vi ber derfor om at dette kan benyttes som lokalt felt.

550 - Utgivers navn som i dokumentet (R)

Dette er et MARC-felt som skal benyttes for periodika med ISSN når skrivemåten av utgivers navn ikke er i henhold til nasjonal katalogiseringspraksis (f.eks. engelsk navneform av norske utgivere). På grunn av ISSN-regler trenger Norper dette som lokalt felt. Feltet må kunne gjentas.

740 - Bi-innførsel på tittel

BIBSYS registrerer varianttitler (omslagstittel, ryggstittel, varianttittel etc) i dette feltet. Norper følger ISSN-regler og skal ha slike titler registrert i felt 246 med indikator som viser om dette er:

del av tittel
parallelltittel
annen tittel
omslagstittel
tittel på ekstra tittelblad
spisstittel
løpetittel
ryggstittel

Parallelltittel kan registreres i BIBSYS i 246. De øvrige tenker vi oss registrert i 740 og konvertert til 246 med riktig indikator ved overføring til Norperbasen. Til dette trenger vi noen lokale delfelt:

740 \$c (konverteres til 246 \$c ved overføring)

740 \$f (konverteres til 246 \$f ved overføring)

740 \$x (konverteres til 246 andre indikator ved overføring). \$x skal kodes med indikatorverdiene (0, 1, 3, 4, 5, 6, 7 eller 8)

760-787 Lenkefelt

760 og 762 benyttes av Norper. Disse feltene er ikke innført i BIBSYS og vi ber om at de kan benyttes av oss som lokale felt brukt på samme måten som feltene 765-785 i BIBSYS hvor \$w henter informasjon fra tiltenket post.

Alternativt ber vi om at delfeltene \$a \$h \$s \$t \$x kan benyttes lokalt for oss og overføres slik de er registrert dersom det er problematisk å generere 760 og 762 med alle delfelt via \$w.

Vedlegg (Sak 21:01 Norske elektroniske gratis-tidsskrifter)

Katalogisering av norske elektroniske gratis-tidsskrifter som er fritt tilgjengelige.

Flere og flere gratis-tidsskrifter utgis nå parallelt både i papirutgave og nettutgave og mange utgis etter hvert bare som nettutgave. Hittil er ofte bare papirutgavene blitt registrert i BIBSYS. Med den nye EReg-skjermen er det blitt mulig å registrere disse uten at vi dermed blir "eier" av posten ,og det er bra.

Norske nett-tidsskrift registreres imidlertid allerede av Nasjonalbiblioteket i basen NATI (Norske aviser og tidsskrifter på internett). Det ville være ressursbesparende, i alle fall for BIBSYS som helhet, om registreringen av disse foregikk direkte i Bibsys-basen isteden. Dermed får vi "gjenbruk av data" og det blir ett sted å vedlikeholde lenker som ikke virker.

Forslag til vedtak:

Norske gratis nett-tidsskrifter som er fritt tilgjengelige, registreres i BIBSYS av Nasjonalbiblioteket og ikke av det enkelte bibliotek. Postene gjøres "eierløse"(uten dokid) som idag, eventuelt med unntak av Nasjonalbibliotekets fremtidige arkiveksemplar. Det vurderes om hele eller deler av NATI-basen skal konverteres over i Bibsys.

Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste

Vedlegg (Sak 22:01 MARC-felt 599 (interne noter))

BIBSYS bruker i dag to MARC-felt for noter: 500 Generelle noter (vises for sluttbruker) og 599 Interne noter (vises ikke for sluttbruker). Vi ønsker at flere noter legges i felt som ikke vises for sluttbruker.

599 \$a er reservert BIBSYS-interne noter. Noen av eksemplene som idag står blant generelle noter, bør flyttes over hit og blir dermed ikke synlig lenger for publikum. Det kan så enten lages et 599 \$b for andre interne noter, eller nåværende 599 \$a omgjøres til å omfatte alle interne noter som ikke skal sees av sluttbruker.

Forslag 1 til vedtak:

Følgende noter hentet fra eksempelsamlingens 500 \$a Spesielle noter ved periodika-katalogisering flyttes over til 599 \$a:

Periodiske flerbindsverk (periodika i flere deler) - noter på poster når man ikke rydder retrospektivt.

Før <dato, f.eks. 1999-03-15> er alle delene av periodikumet katalogisert samlet (Note på de nyopprettede postene)

Fra og med <dato> katalogiseres hver del av periodikumet for seg og må søkes separat (Note på den felles katalogposten)

Forslag 2 til vedtak:

Følgende noter er ikke BIBSYS-spesifikke og kan derfor ikke inngå i dagens 599 \$a. Det opprettes derfor et 599 \$b "Andre interne noter" hvor disse og lignende noter plasseres.

Kilde: 14(1979)nr5 (Ved katalogisering av det første heftet i en serie, angis ikke kilde)

Katalogisert etter omslag

Katalogisert etter smussomslag

Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste

Vedlegg (Sak 23:01 Ønske om å gjøre status 'kass' og 'tapt' tidsbegrenset)

Poster med 'kass' og 'tapt' status begynner nå å fylle opp i basen. Vi ønsker at dokid med status 'kass' og 'tapt' gjøres tidsbegrenset slik at de slettes etter et bestemt antall år.

Forslag til vedtak:

Dokid med status KASS slettes av Bibsys etter 2 år. Objektivt der alle dokid har KASS slettes når siste dokid har hatt KASS i 2 år.

Alternativt forslag til vedtak:

Dokid med status KASS slettes av Bibsys etter et valgfritt antall år: 2 år eller 5 år. Det enkelte bibliotek velger selv antall år deres dokumenter skal stå i basen med status KASS, på samme måte som f. eks. valg av standarverdier. Objektivt der alle dokid har KASS, slettes når siste dokid har hatt KASS i det antall år eier-biblioteket har valgt som sin kasseringsfrekvens.

Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste

Vedlegg (Sak 24:01 Bruken av MARC-felt 130)

Bruken av 130, spesielt \$q, har økt sterkt i det sist p.g.a. at flere og flere tidsskrift nå utkommer med parallelle trykte og elektroniske utgaver. Disse har stort sett samme tittel og da heter det ifølge håndboken:

" Periodika med samme tittel i ulike medieformer, skal alltid ha fysisk form som kvalifikator i \$q.

Om ikke lenge vil de fleste tidsskrift ha hovedinnførsel i 130 enten de har en pregnant tittel eller ikke.

Konsekvensen blir:

Det fylles opp i autoritetsregisteret med vanlige tidsskrift-titler. Merarbeid for katalogisator med registrering av tittel både i 130 \$a, 245 \$a og i autoritetsregisteret, samt vedlikehold av autoriteter for mange flere tidsskrift-titler enn før. Merarbeid for katalogisator med registrering av fysisk form flere steder. Idag registreres dette egentlig to steder i tillegg til 130 \$q; i 008 \$a=fysisk form og 245 \$h=GMB.

Presentasjonen på skjermen, i alle fall slik det ser ut nå, blir mye mindre brukervennlig med engang en slik vanlig tidsskriftpost får 130 felt \$q online eller 130 \$q trykt utgave.

Forslag til vedtak:

I stedet for å bruke 130 \$q online og 130 \$q trykt utg. på periodika med samme tittel i ulike medieformer, brukes kodene i 008 \$a = Fysisk form, til å synliggjøre ulike medieformer av samme dokument.

008 \$a n = nettdokument

008 \$a t = trykt form (ny kode som er foreslått i "Funksjonsbeskrivelse for prosjektet Bruk og registrering av 008-koder")

Setningen "Periodika med samme tittel i ulike medieformer, skal alltid ha fysisk form som kvalifikator i \$q" utgår.

Handelshøyskolen BIs bibliotekjeneste

Vedlegg (Sak 25:01 Registreringsformat for bildedatabasen)

Om valg av format

Arbeidet med bildedatabasen startet i 1999 som et samarbeidsprosjekt mellom BIBSYS og Universitetsbiblioteket i Trondheim (UBiT). Formålet med prosjektet var å opprette en database for fotografisk materiale fra UBiTs samlinger, for å gjøre samlingene tilgjengelig for publikum. Databasen skal inneholde både selve bildene på digital form, og tekstlige, bibliografiske referansedata for objektene.

I arbeidet med det nye registreringsformatet ble ulike formater vurdert. Ved prosjektstart hadde UBiT to systemer for bilderegistrering: Dataflex og Polydoc. Begge systemene er basert på NKKMs feltkatalog som er et format for foto- og gjenstandsregistrering ved norske museer. NBRs fotobase Galleri Nor er også basert på dette formatet. UBiT hadde erfaring med at NKKMs feltkatalog var lite fleksibel, og i den nye bildebasen ønsket man å følge internasjonale standarder i størst mulig grad. Vi har sett spesielt på MARC og Dublin Core.

Dublin Core ble forkastet fordi formatet har for få felter. UBiT ønsket å registrere mange typer opplysninger som ikke ville fått plass i et slikt format, f.eks. informasjon om fotograf og person på bildet. Vi måtte da ha laget såpass mange egendefinerte felter at det ville være bedre å velge et format som lignet mer.

MARC-formatet er i bruk til registrering av bilder både i Norge og andre land, f.eks. ved Det Kongelige bibliotek i København, National Art Library i London, og Kungliga biblioteket i Stockholm. I Norge vet vi at MARC er brukt av Arkitektthøgskolen i Oslo og Bærum bibliotek. Registreringsformatet i Bærum biblioteks bildebase var spesielt interessant, fordi både selve formatet og søkemulighetene lignet mye på det UBiT ønsket. Deres format er en tilpasset variant av NORMARC som de har kalt Fotomarc.

Valget falt på MARC-formatet, dvs. BIBSYS-MARC siden dette er en BIBSYS-base. Der BIBSYS-MARC har manglet felter, har vi tillatt oss å lage nye, mest mulig i tråd med hva andre har gjort, f.eks. Bærum biblioteks Fotomarc.

Se det fullstendige registreringsformatet for bildebasen i vedlagt tabell (Vedlegg B).

Om valg av felter og delfelter

I utarbeidelsen av formatet har vi fokusert noe mer på praktisk bruk enn på fullstendig samsvar med katalogiseringsreglene. Det er ikke mange som har brukt MARC til registrering av bilder i Norge, så vi har ikke hatt tradisjoner å støtte oss på. Siden bildebasen er en separat base har det heller ikke så stor betydning, men hvis basen i fremtiden skal brukes i samsøk kan det by på problemer. Vi mener likevel at de feltene som er viktige for samsøk er nokså analoge med katalogreglene, f.eks.:

- Fotograf i MARC-felt 100.
- Person på bildet i 600.
- Topografisk klassifikasjon i 088.
- Tittel i 245.
- År i 260 \$c.

- Lokale emneord i 687.
- Sted på bildet i 651.

Registrering av tittel

MARC-felt 245 er i bildebasen brukt til å registrere en *laget* tittel eller motivbeskrivelse. De fleste bildene har ingen tittel, og for at tittelfeltet ikke skal stå tomt i de fleste tilfeller, med tanke på samsøk med BIBSYS-basen og eventuelle andre baser, registreres en laget tittel i 245. I henhold til Katalogiseringsregler skal en laget tittel registreres med skarpe klammer i 245. Det er ikke gjort foreløpig, fordi vi mener det er unødvendig og kan virke forstyrrende siden det da ville blitt skarpe klammer på nesten alle postene. Denne praksisen tilsvarer bruken av 245 i Bærum biblioteks format. Skarpe klammer kan eventuelt legges på senere, slik at postene blir riktige ut fra katalogiseringsreglene.

Andre tilpasninger av BIBSYS-MARC

Eksemplarmede (f.eks. 'En av to eksponeringer') er lagt i 096 \$e. Dette delfeltet brukes i BIBSYS-MARC til registrering av eksemplarnummer. Eksemplarmede ville passet bedre i 096 \$f (lokal anmerkning), men dette delfeltet er allerede brukt til registrering av type/fysisk tilstand. Derfor er \$e valgt for eksemplarmede.

Nye felter og delfelter

De fleste feltene er hentet fra NORMARC, MARC21 og Bærum biblioteks Fotomarc.

100/700 \$d Fotografens virkeår

110/610/710 \$d Firmaets driftsår

I BIBSYS-MARC brukes 100/700 \$d hovedsakelig til registrering av leveår, mens i NORMARC kan \$d også brukes til registrering av virkeår. I bildebasen følges NORMARC.

For fotofirma (110, 610 og 710) er praksis i BIBSYS-MARC og NORMARC at \$d brukes til registrering av dato for konferanse, møte eller utstilling. I bildebasen er \$d utvidet til å omfatte firmaets driftsår.

503 \$a Historikk / kommentarer om bildet

520 \$a Utfyllende motivbeskrivelse

Feltene er hentet fra NORMARC (503 Utgave/historikk, 520 Sammendrag).

591 \$a Negativnummer (repronummer)

592 \$a Originalnummer i fotoarkiv

593 \$a Klausul

Feltene er hentet fra gruppen for lokale noter i NORMARC (59X). Bruk av 593 til registrering av klausul tilsvarer Bærum biblioteks format.

600 Person på bildet

\$g Merknad

Feltet er hentet fra MARC21 (600 \$g = miscellaneous information).

\$k Adresse

Feltet er samsvarende med 600 \$k i Bærum biblioteks Fotomarc. Feltet finnes allerede i BIBSYS-MARC (600 \$k form), men må brukes på en annen måte i bildebasen. Det er ingen andre ledige bokstaver i NORMARC. Alle bokstavene i 600-feltet i NORMARC brukes til

registrering av andre typer opplysninger.

\$3 Alternativt navn

Bildebasen har ingen autoritetsfil. Alternative navn som f.eks. gifte kvinners pikenavn kan derfor ikke registreres som henvisninger, men må legges direkte i postene. Som nevnt over, er alle bokstavene i 600 i NORMARC oppbrukt, men \$3 er ledig.

651 Sted på bildet

\$c Kommune

\$g Gårdsnummer/bruksnummer

\$h Adresse (gateadresse)

MARC-felt 651 (geografisk sted som emneord) finnes i BIBSYS-MARC, men brukes bare som lokalt felt for Norsk bokfortegnelse. Det passer godt å bruke 651 til registrering av sted på bildet, men det er nødvendig med ekstra delfelter for å kunne registrere opplysninger om kommune, gårdsnr/bruksnr og adresse. Derfor er delfeltene \$c, \$g og \$h innført.

Bærum biblioteks Fotomarc har et felt 690 (sted på bilde), der kommune registreres i 690 \$c, gårdsnr i \$g og adresse i \$h. Vi har valgt å bruke de samme delfeltene, men i 651 isteden, siden dette er MARC-feltet for geografisk sted i BIBSYS-MARC og NORMARC. 651 \$c, \$g og \$h er ledige felter i NORMARC, og bruk av disse feltene i bildebasen vil da ikke kollidere med bruken i NORMARC.

Spørsmål til referansegruppen for Samlinger

Vi ønsker en uttalelse fra referansegruppen om registreringsformatet, med tanke på å gjøre bildebasen til et generelt produkt som kan tas i bruk av andre BIBSYS-bibliotek. Vi ønsker tilbakemeldinger på hvilke tilpasninger som eventuelt er nødvendige i forhold til andre typer bildesamlinger.

Vennlig hilsen

Prosjektleder Jan Erik Kofoed (BIBSYS) og prosjektmedarbeidere Eva Akselsen (UBiT) og Ingrid Møgset (BIBSYS).

Vedlegg (Sak 26:01 Prioritering av nye endringsforslag)

Liste oppdatert med prioriteringer vedtatt høsten 2000:

(Forslagene er ikke prioritert i forhold til hverandre. Ferdigbehandlede endringsforslag er tatt ut av listen.)

Høy prioritet:

- E98-00887 Klassifikasjonskoder (mulighet for gjennomgående retting av klassifikasjonskoder), og E98-00836 Globale endringer (mulighet for å gjøre globale endringer i en gitt mengde poster). Det bør legges restriksjoner på bruk av kommandoen.
- E99-00693 KNYTTID ved minidataregistrering.

Middels prioritet:

- E99-00698 Tilgang til Bokfortegnens konverterte poster. Disse kan i dag bare nås i Gensøk via Z39.50, og det er tungvint å få postene over i katalogmodulen. Referansegruppen mente at den beste løsningen var å kunne få opp en blank registreringsskjerm for så å kunne kopiere og lime inn data.
- E97-10128 Kobling av flerbindsverk. Forbedre rutinene ved kobling av flerbindsverk slik at heftene kobles automatisk (evt. med valgsjerm for hvert hefte).
- K:17:99 MINek, kobling og dublering av lokale og felles emnedata. Skjermbildet man får presentert ved kommando MINek må inneholde emnedata.
- E95-00437 Kopiering av poster fra brønn: valgsjerm for emnedata. Det er ønske om en ekstra valgsjerm der man skal kunne velge om emnedata skal kopieres eller ikke. Med dagens løsning (emnedata kopieres), skal brønnposter bare benyttes til samme bok. Dette hindrer større utnyttelse av brønnen og lager feil.
- E00-00310 Mulighet for å registrere opphøyde og nedsenkede bokstaver.
- E00-00238 Hylleliste. Mulighet for å ta ut hylleliste på 096 \$h k.
- E99-00653 Systematiske tilvekstlister. Sortering ut fra NLM-klassifikasjon.

Lav prioritet:

- E95-00421 Mulighet for korrekturutskrifter av henvisningsposter.
- E96-01295 Hjelpesjerm språkkode. Ønske om at alle språkkodene blir listet opp under hjelpeskjermen for 008 \$c.
- F89-01583 MARC-felt 491 \$v: utvidelse av antall tegn (20 er for lite)

Ny vurdering av forslag K17:99 (MINek, kobling og dublering av lokale og felles emnedata)

Dette ble vedtatt som et endringsforslag i forbindelse med behandling av sak K17:99. Utdrag fra referatet:

"Når man skal registrere et dokument etter å ha tatt kommando MINek, kan det lett skje en utilsiktet dublering av lokale eller felles emnedata. Årsaken ligger i skjermbildet man får presentert etter at man har søkt opp riktig objekt, gitt kommando MINek og tastet inn DOKID. Lokale og felles emnedata vises ikke i mini-skjermen, selv om posten godt kan inneholde emnedata. Ved kobling av objektposter er det heller ingen dublettkontroll for lokale/felles emnedata, noe som medfører at emnedataene i en post kan bli svært omfattende. Dette har også betydning for basekvaliteten. Saken ses i sammenheng med endringsforslag E95-00437 Kopiering av poster fra brønn: valgsjerm for emnedata.

Referansegruppen gikk inn for at skjermbildet man får presentert ved kommando MINek skal inneholde emnedata. Saken fikk middels prioritet, og er også ført opp under K9:99 Endringsforslag."

Marc-felt 691 er nylig blitt fellesdata, og det er viktig å gjøre noe i forhold til MINek-skjermen. Slik MINek fungerer nå, kan det lett bli liggende flere 691-felter på samme post. BIBSYS ber referansegruppen vurdere endringsforslaget på nytt ut fra følgende forslag:

Det kan være forskjellige oppfatninger om dette i bibliotekmiljøet. Enkelte klassifikatorer/katalogisatorer vil muligens ha motforestillinger mot at ufaglært personale får

muligheten til å legge inn og endre/slette emneord, spesielt det siste. Felt 691 er fellesdata, og en eventuell sletting av data vil ha konsekvenser for mange bibliotek. En mulig løsning (som et slags kompromiss mellom de ulike interessene) er å ikke vise emneordene i minidataskjermen, men ved evt. registrering av emneord, inkorporeres disse i det eksisterende emneordsfeltet (dubletter fjernes og nye emneord legges til). Ved minidata får en altså muligheten til å legge inn emneord, men ikke endre på de som alt er der. Dette er forholdsvis enkelt å programmere.

Endringsforslag fra høstmøtet 2000 som ikke ble rangert (til orientering):

E00-00548

REG: : 2000-10-28

Emne: Omklass

Vi overfører ofte store mengder bøker fra f.eks. r-saml. til magasin, derfor ville det vært fint om vi kunne ta flere om gangen uten å måtte skrive omklass mellom hver bok, evt ha en pftast som kom opp etter utført omklass.

Forslagsstiller har trukket forslaget.

E00-00420

REG: : 2000-08-16

Høsten 1993 sendte vi inn ønske om at følgende marc-tagger i NORMARC-formatet skulle bli tatt med i BIBSYS-MARC:

008 pos.22 Intellektuelt nivå (j/a)

019 \$d Litterær form/genre

\$e Litteratur tilpasset visse brukergrupper

Disse feltene er fremdeles ikke tatt med i BIBSYS-MARC. Er det noen mulighet for å se på saken på nytt? I tillegg ønsker vi også med:

008 pos.33 Litterær form/genre (0/1) for ikke skjønnlitt./skjønnlitt. Vi må ofte skuffe våre brukere med at søk som de ønsker utført ikke lar seg gjøre p.g.a. begrensninger i registreringsformatet i BIBSYS. Våre brukere kommer med ønsker som dette: Hva har biblioteket av engelsk skjønnlitteratur for barn? Liste over norsk barnelitteratur utkommet de siste 5 årene?

Dette endringsforslaget følger sak 24:00A (behov for nye koder i 008 \$b). På vårmøtet 2001 ble det bestemt at 24:00A skal oversendes til referansegruppen for Søk, slik at de kan vurdere behovet.

Nye endringsforslag som skal prioriteres på høstmøtet 2001:

E00-00551

REG: : 2000-10-31

Emne: Endringsforslag vedrørende felt 687

1. Kontrollprosedyre ved innlegging:

A. Primært (sannsynligvis forslag til BIBSYS IV): Ved innlegging av termer i 687 blir disse kontrollert mot termer som tidligere er registrert i feltet. Ved avvik får man valget mellom å rette termen eller registrere den som ny. Ved registrering må det være mulig å søke og bla i kontrollerte termer og velge ved avkryssing de termene som man vil tilordne den bibliografiske beskrivelsen, f.eks. slik:

Ved registrering bør det automatisk eller ved at man gir en kommando (f.eks. tab) dukke opp ett eller flere forslag til avslutning av termen. Forslagene er basert på oppslag i tidligere registrerte termer (å la det som skjer når man begynner å skrive en URL i location-feltet i en nettleser).

Ovennevnte forslag er på linje med flere biblioteksystemer og andre systemer basert på normaliserte data, jeg har sett demonstrert. Det er også i tråd med fornuftig bruk av datamaskiner.

B. Sekundært: Det må være mulig for brukerne (oss) å ta ut lister over anvendte termer som man kan bruke til lokalt oppslag og kontroll. Listene bør også inneholde bruksfrekvens. (Listene kan også med fordel tilrettelegges for publikum både i papirform ved søketerminalene i biblioteket og som søkelenker på nett).

2. Søking (på veven):

Søking på lokal frase i lokal katalog: Treff må automatisk avgrenses til treff på bibliotekens egne lokale fraser. I dag får man treff på andres lokale fraser. Dette er uheldig, det gir støy i forhold til lokal samlingsorganisering. Når man søker i lokal base, bør bare videresøk på egne lokale fraser tas med i lista over emneord og klassifikasjon, men det kan eventuelt opplyses om de andre som et supplement til lokal emnebeskrivelse.

Del to av forslaget er oversendt til modul Søk.

E01-00264

REG: : 2001-07-17

Emne: Ønske om kommando NYTID, URL

Det bør lages en kommando tilsvarende NYKOP, URL som gir periodika-skjermen i stedet for monografi-skjermen. Dvs. en kommando NYTID, URL. (Kommando NYKOP, URL brukes for å kopiere Dublin Core metadata inn i katalogskjermen.)

Det er nylig satt i drift ny versjon av kommandoen Nykop, URL som nå importerer data til MARC-felt 008. Det betyr ikke at man nå automatisk får periodika-skjermen, men det kan bety at endringsforslaget blir lettere å gjennomføre.

E01-00325

REG: 2001-09-12

Emne: Hyllesignaturkontroll

Foreslår at programmet varsler når det brukes en hyllesignatur som også er anvendt tidligere (med angivelse av hvor mange ganger den er brukt).

Vedlegg (Sak 27:01A I-analytter i fellesbasen)

Til Referansegruppa for samlinger

Jeg opplever I-analytter som en forurensning av BIBSYS-basen, og jeg har følgende forslag: Ved valg av base, bør det gå an å velge: "ALLE minus analytter". Det vil si at man kan søke i alle bibsys-bibliotek samtidig, men at ingen analytter kommer fram i trefflista.

Hilsen

Kari Heitmann
Biblioteket
Høgskolen i Finnmark

Dette forslaget skal også behandles i referansegruppen for Søk. Referansegruppen for Samlinger bør i samarbeid med Søk finne ut hvilke kriterier som skal brukes for å skille ut materiale fra fellesbasen. Dvs. hva skal IKKE være med i fellesbasen. Er fellesbase med alt materiale unntatt I-analytter og musikk-poster tilstrekkelig? Hva med lokale baser? Skal de samme utvalgskriteriene finnes i lokale baser?

Noen tall (pr oktober 2001):

Totalt ant. objekter i basen: 3.119.805

Antall musikkposter: 42.752

Antall I-analytter: 11.608

Hele Bibliotekbasen minus I-analytter og musikk-poster er i praksis ca 98% av hele Bibliotekbasen.

Vedlegg (Sak 27:01B Registrering av databaser)

Til referansegruppene for Samlinger og Søk

Bakgrunn

BIBSYS har i det siste fått flere spørsmål om registrering av databaser, blant annet om det er riktig å registrere databaser i Bibliotekbasen eller om disse hører til i BIBSYS emneportal. Det er også usikkerhet om koding i 008 \$a og \$b, og om hvordan databaser skal katalogiseres, bruk av noter, o.l.

Det grunnleggende spørsmålet er grenseoppgangen mellom Bibliotekbasen og emneportalen. Dette er tatt opp i sakspapiret 'Registrering og gjenfinning av elektroniske dokumenter', skrevet av Marit Almo. Denne saken skal diskuteres i referansegruppene for Samlinger og Søk på høstmøtet (sak 18:01 på Samlingers liste).

Inger Wiborg (UBO) har tidligere i år skrevet et notat til UBOs web-gruppe som også omhandler disse spørsmålene. Wiborg har vurdert hvor godt BIBSYS egner seg som gjenfinningssystem for databaser. UBO ønsker *ett* informasjonssystem for databaser, som må ha mulighet for:

- Total oversikt over samtlige databaser ved UBO.
- Å avgrense til alle databaser som begynner på en bestemt bokstav.
- Oversikt over alle databaser innen et emneområde.
- Å lage en direkte lenke til databaser innen et emneområde.
- Å søke på ord eller deler av ord i databasens tittel.

Dette er sannsynligvis krav som også andre BIBSYS-bibliotek vil stille seg bak. Det nye opplegget for behandling av elektroniske tidsskrifter, og den separate søkeskjermen for tidsskrifter, kan langt på vei tilfredsstille disse kravene, men databaser er jo ikke tidsskrifter?

Revidering av AACR2

Ved behandling av disse spørsmålene kan det være nyttig å se på det arbeidet som pågår internasjonalt med revidering av periodika-reglene i AACR2, og harmonisering mellom AACR2, ISBD(S) og ISSN-reglene. Anbefalingene er publisert i rapporten 'Revising AACR2 to Accomodate Seriality':

<http://www.nlc-bnc.ca/jsc/ser-rep0.html>

Rapporten er ikke formelt vedtatt ennå, men det er sannsynlig at de fleste anbefalingene vil bli godkjent.

I kapittel C1 i rapporten foreslås en ny modell for inndeling i ulike typer bibliografiske ressurser (<http://www.nlc-bnc.ca/jsc/ser-rep4.html>). Her gjengis de delene av modellen som har mest relevans mht databaser:

Bibliografiske ressurser		
Finite resources (avsluttede ressurser)	Continuing ('løpende' ressurser)	
	Suksessivt utgitte ressurser	Integrating (integrerende ressurser)
Monografier, flerbindsverk, e-tekster, o.l.	Tidsskrifter, serier, årlige publikasjoner	Databaser , de fleste typer løssbladpublikasjoner, web-sider

Det nye begrepet 'integrerende ressurser' defineres som utgivelser der oppdateringene integreres i helheten. Oppdateringene kan utgis separat (eks.: løssbladpublikasjoner), eller integreres av utgiver (eks.: elektroniske databaser og web-sider).

Rapporten gir også en definisjon på databaser, fritt oversatt slik:

En elektronisk ressurs som består av bibliografiske data, der det gis adgang til innholdet gjennom et søkegrensesnitt. Databasen kan være utgitt på CD-ROM, diskett, via andre adgangsmetoder, eller adgangen kan gis via internett.

Hva er en database?

I notatet fra Inger Wiborg gis eksempler på ulike typer databaser, f.eks:

- Referansedatabaser (eks.: ISI-basene, Georef, Inspec, Biological abstracts).
- Artikkeldatabaser (eks.: ACM Digital Library, JSTOR, ScienceDirect, SpringerLINK).
- Tidsskriftdatabaser (eks.: SwetsNet, EbscoOnline, OCLC ECO, ScienceDirect, SpringerLINK).
- Bibliotekdatabaser (eks.: BIBSYS, Libris, Sambok, COPAC).
- Faktadatabaser (eks: Encyclopedia Britannica).
- Objektdatabaser

Noen databaser kan være både det ene og det andre, f.eks. kan enkelte databaser omfatte både artikler,

objekter, fakta m.m.

008-koder for databaser

Umiddelbart virker det mest naturlig å bruke kode 008 \$b t (periodika) ved registrering av de fleste typer databaser. Dersom en database blir katalogisert som nettdokument (008 \$a n) og som periodika (008 \$b t), blir posten søkbar sammen med de elektroniske tidsskriftene. Som beskrevet i Wiborgs notat, er det behov for å skille ut databaser som en egen samling.

Det kan derfor være nyttig å innføre en egen kode i 008 \$b for integrerende ressurser, som da vil inkludere databaser. Referansegruppene har tidligere vedtatt å innføre egne koder for tidsskrifter, monografiserier og årlige publikasjoner (se vedlegg til sak 24:00 C på Samlingers sakliste høsten 2000). En eventuell kode for integrerende ressurser kan innføres i tilknytning til disse kodene, f.eks:

008 \$b Innholdskode / publikasjonstype	
ta	årlige publikasjoner
td	integrerende ressurser (inkl. databaser)
ti	tidsskrifter
tm	monografiserier

Alle koder som begynner på 't' vil da tilhøre kategorien 'continuing resources'.

Flere bibliotek har allerede registrert databaser i Bibliotekbasen, slik at hvis det skal innføres egen kode for databaser bør den komme raskt. Selv om inndelingen i integrerende ressurser ikke er formelt vedtatt internasjonalt, kan koden enkelt konverteres senere hvis denne inndelingen ikke passer.

Bibliografiske databaser vil få koden 008 \$b **b** (bibliografi) i tillegg til **td**. Dette er uproblematisk siden 008 \$b er repeterbar. Når det gjelder kode for fysisk form (008 \$a), er det kanskje mest naturlig at databaser som er tilgjengelig via internett og via CD i nett, blir kodet som nettdokumenter (008 \$a **n**), mens lokale CD-ROM som må søkes fra en enkeltstående PC, kodes som datamedia (008 \$a **j**).

Til behandling

- Grenseoppgangen mellom BIBSYS emneportal og Bibliotekbasen må diskuteres i forbindelse med sak 18:01 (Registrering og gjenfinning av elektroniske dokumenter). Det virker som om mye av problemet er knyttet til databaser. Kanskje det kan være nyttig å skille mellom ulike *typer* databaser, ut fra hvor brukerne finner det naturlig å lete etter referansen? Kanskje rene faktadatabaser kan registreres i emneportalen, mens referanser til øvrige baser registreres i Bibliotekbasen? (Problem: UBOs krav om *ett* system for registrering av databaser.)
- Uansett, i Bibliotekbasen *er* det allerede registrert en del databaser av mange slag, kanskje for en stor del baser som ikke er rent bibliografiske, og dette vil sannsynligvis fortsette. Det bør derfor raskt innføres en egen kode for integrerende ressurser, f.eks. 008 \$b **td**. Det trengs også en definisjon av hvilke typer materiale som skal ha denne koden.

- Spørsmålet om hvordan databaser skal katalogiseres, behov for flere eksempler, bruk av noter, o.l. kan behandles i forbindelse med sak 16:01 på Samlingers sakliste (Behandling av elektronisk materiale). En eventuell håndbok for elektronisk materiale bør inneholde eksempler på registrering av ulike typer databaser, og hvis det er behov for å fatte vedtak om katalogiseringen, kan det gjøres i forbindelse med dette arbeidet.

Ingrid Mogset, BIBSYS